

นโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562

ก. บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ได้บัญญัติไว้ในมาตรา 54 ว่า “รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่า” และคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 28/2559 เรื่อง ให้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน 15 ปี โดยไม่เก็บค่าใช้จ่า ได้มีคำสั่งไว้ในข้อ 3 ว่า “ให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานดำเนินการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน 15 ปี ให้มีมาตรฐานและคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่า”

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ตระหนักถึงภารกิจที่สำคัญในการพัฒนาประชากรของชาติให้เป็น “คนไทยในอนาคตจะต้องมีความพร้อมทั้งกาย ใจ สติปัญญา มีพัฒนาการที่รอบด้านและมีสุขภาพที่ดีในทุกช่วงวัย มีจิตสาธารณะ รับผิดชอบต่อสังคมและผู้อื่น มัธยัสถ์ อดออม โอบอ้อมอารี มีวินัย รักษาศีลธรรม และเป็นพลเมืองดีของชาติ มีหลักคิดที่ถูกต้อง มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 มีทักษะสื่อสารภาษาอังกฤษและภาษาที่ 3 และอนุรักษ์ภาษาท้องถิ่น มีนิสัยรักการเรียนรู้และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สู่การเป็นคนไทย ที่มีทักษะสูง เป็นนวัตกรรม นักคิด ผู้ประกอบการ เกษตรกรยุคใหม่และอื่น ๆ โดยมีสัมมาชีพตามความถนัดของตนเอง” นโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 โดยได้ทำการศึกษา วิเคราะห์ นโยบายการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของรัฐบาลจากยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561-2580) ซึ่งจะต้องนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้ประเทศไทยบรรลุวิสัยทัศน์ “ประเทศไทย มีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) ได้กำหนดทิศทางของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในระยะ 5 ปี ด้านการศึกษาไว้ ดังนี้ 1) ให้มีการยกระดับคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ให้มีคุณภาพ เท่าเทียม และทั่วถึง 2) การพัฒนาศักยภาพคนในทุกช่วงวัยให้สนับสนุนการเจริญเติบโตของประเทศ และ 3) การพัฒนาผลิตภาพแรงงาน เป็นการสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนในการพัฒนากำลังคนและแรงงาน แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 ซึ่งแนวคิดการจัดการศึกษา โดยยึดหลักสำคัญในการจัดการศึกษา ประกอบด้วย หลักการจัดการศึกษาเพื่อปวงชน (Education for All) หลักการจัดการศึกษาเพื่อความเท่าเทียมและทั่วถึง (Inclusive Education) หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (Sufficiency Economy) และหลักการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของ สังคม (All for Education) อีกทั้งยึดตามเป้าหมายโลกเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs, 2030) ประเด็นภายในประเทศ (Local Issues) เช่น คุณภาพของคนทุกช่วงวัย การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรของประเทศ ความเหลื่อมล้ำของการกระจายรายได้

และวิฤตติด้านสิ่งแวดล้อม โดยนำยุทธศาสตร์ชาติ (National Strategy) มาเป็นกรอบความคิดสำคัญในการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ และการปฏิรูปการศึกษาตามแนวทางของคณะกรรมการอิสระเพื่อปฏิรูปการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงได้กำหนดนโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมที่จะเข้าสู่ยุคของการเปลี่ยนแปลงการจัดการศึกษาของประเทศครั้งสำคัญที่จะพัฒนาประชากรในวัยเรียนทุกคนและทุกกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งหมายรวมถึง กลุ่มผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ กลุ่มชาติพันธุ์ กลุ่มผู้ด้อยโอกาส และกลุ่มที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกล ทุรกันดาร ให้มีความพร้อมทั้งกาย ใจ สติปัญญา มีสุขภาพที่ดีในทุกช่วงวัย มีจิตสาธารณะ รับผิดชอบต่อสังคม และผู้อื่น มัธยัสถ์ อดออม โอบอ้อมอารี มีวินัย รักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ และพลเมืองดีของชาติ และพลเมืองโลกที่ดี มีหลักคิดที่ถูกต้อง มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 มีทักษะสื่อสารภาษาอังกฤษและภาษาที่ 3 และอนุรักษ์ภาษาท้องถิ่น มีนิสัยรักการเรียนรู้และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สูการเป็นคนไทยและพลโลกที่มีทักษะการคิดขั้นสูง เป็นนวัตกรรม นวัตกรรม ผู้ประกอบการ เกษตรกรยุคใหม่ โดยมีสัมมาชีพตามความถนัดของตนเอง โดยได้กำหนดนโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ กลยุทธ์ เป้าประสงค์ และแนวทางในการดำเนินการ ดังนี้

ข. วิสัยทัศน์

สร้างคุณภาพทุนมนุษย์ สูสังคมอนาคตที่ยั่งยืน

ค. พันธกิจ

1. จัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติและการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
2. พัฒนาศักยภาพผู้เรียนเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันโดยพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีความรู้ ทักษะวิชาการ ทักษะชีวิต ทักษะวิชาชีพ คุณลักษณะในศตวรรษที่ 21
3. ส่งเสริมการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้พร้อมมืออาชีพ
4. สร้างโอกาส ความเสมอภาคลดความเหลื่อมล้ำ ให้ผู้เรียนทุกคนได้รับบริการทางการศึกษาอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม
5. ส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และเป้าหมายโลกเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs)
6. พัฒนาระบบบริหารจัดการแบบบูรณาการ และส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

ง. เป้าหมาย

1. ผู้เรียน เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ คิดริเริ่มและสร้างสรรค์นวัตกรรม มีความรู้ มีทักษะและคุณลักษณะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 มีสุขภาพที่เหมาะสมตามวัย มีความสามารถในการพึ่งพาตนเอง และปรับตัวต่อ เป็นพลเมืองและพลโลกที่ดี
2. ผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ กลุ่มชาติพันธุ์ กลุ่มผู้ด้อยโอกาส และกลุ่มที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกลทุรกันดารได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง เท่าเทียม และมีคุณภาพ พร้อมก้าวสู่สากลตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
3. ครู เป็นผู้เรียนรู้ มีจิตวิญญาณความเป็นครู มีความแม่นยำทางวิชาการ และมีทักษะการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายตอบสนองผู้เรียนเป็นรายบุคคล เป็นผู้สร้างสรรค์นวัตกรรม และทักษะในการใช้เทคโนโลยี
4. ผู้บริหารสถานศึกษา มีความเป็นเลิศส่วนบุคคล คิดเชิงกลยุทธ์และนวัตกรรม มีภาวะผู้นำทางวิชาการ มีสำนึกความรับผิดชอบ (Accountability) และการบริหารแบบร่วมมือ
5. สถานศึกษา มีความเป็นอิสระในการบริหารงานและจัดการเรียนรู้ ร่วมมือกับชุมชน ภาคเอกชนและผู้เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาระดับพื้นที่ จัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนเพื่อการเรียนรู้ในทุกมิติ เป็นโรงเรียนนวัตกรรม
6. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีการบริหารงานเชิงบูรณาการ เป็นสำนักงานแห่งนวัตกรรมยุคใหม่ ใช้ข้อมูลสารสนเทศและการวิจัยและพัฒนาในการขับเคลื่อนคุณภาพ กำกับ ติดตาม ประเมินและรายงานผลอย่างเป็นระบบ
7. สำนักงานส่วนกลาง ปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมการทำงาน โดย กระจายอำนาจการบริหารงานและการจัดการศึกษาให้สถานศึกษา บริหารเชิงบูรณาการ มีระบบข้อมูลสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพ กำกับ ติดตาม ประเมินผล และการรายงานผลอย่างเป็นระบบ ใช้วิจัยและนวัตกรรมในการขับเคลื่อนคุณภาพ

จ. นโยบาย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

นโยบายที่ 1 จัดการศึกษาเพื่อความมั่นคง

นโยบายที่ 2 พัฒนาคุณภาพผู้เรียน

นโยบายที่ 3 พัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา

นโยบายที่ 4 สร้างโอกาสในการเข้าถึงบริการการศึกษาที่มีคุณภาพ มีมาตรฐาน และลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา

นโยบายที่ 5 เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ

ฉ. กลยุทธ์เชิงนโยบาย

นโยบายที่ 1 จัดการศึกษาเพื่อความมั่นคง

1. บทนำ

การจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคง จะเน้นการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในเขตพื้นที่พิเศษ เฉพาะ ที่มีความยากลำบากในการบริหารจัดการ เช่น การจัดศึกษาของสถานศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจ จังหวัดชายแดนภาคใต้ และการจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างคุณภาพของประชากรวัยเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ กลุ่มที่ด้อยโอกาส และกลุ่มที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกลทุรกันดาร เช่น พื้นที่สูง ชายแดน ชายฝั่งทะเล และเกาะแก่ง เพื่อสร้างความมั่นคงของประเทศในระยะยาว

2. เป้าประสงค์

1. ผู้เรียนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ และเขตพื้นที่พิเศษเฉพาะ ได้รับการบริการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีคุณภาพเหมาะสมกับสังคมพหุวัฒนธรรม
2. เสริมสร้างคุณภาพประชากรวัยเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ กลุ่มที่ด้อยโอกาส และกลุ่มที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกลสูงในถิ่นทุรกันดาร อาทิ พื้นที่สูง ชายแดน ชายฝั่งทะเล และเกาะแก่ง เพื่อสร้างความมั่นคงของประเทศในระยะยาว

3. ประเด็นกลยุทธ์

3.1 พัฒนาการศึกษาศึกษาของสถานศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้

3.1.1 ตัวชี้วัด

- (1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของผู้เรียนสูงขึ้น
- (2) ร้อยละของสถานศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ จัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนโดยการบูรณาการหลักสูตรให้สอดคล้องกับสังคม วัฒนธรรม และภาษาของท้องถิ่น
- (3) ผู้เรียนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ได้รับการ การศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีคุณภาพ

3.1.2 แนวทางการดำเนินการ

ดำเนินการตามยุทธศาสตร์การศึกษาเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดน ภาคใต้ (พ.ศ. 2560 - 2579) ของกระทรวงศึกษาธิการ 6 ยุทธศาสตร์ ได้แก่

- (1) การศึกษาเพื่อเสริมสร้างความมั่นคง

- (2) การผลิตและพัฒนากำลังคนให้มีสมรรถนะในการแข่งขัน
- (3) การพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัยและการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้
- (4) การสร้างโอกาสความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางการศึกษา
- (5) การศึกษาเพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
- (6) การพัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษา

ทั้งนี้ดำเนินการในลักษณะบูรณาการร่วมกันของหน่วยงานกระทรวงศึกษาธิการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

3.2 ส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้เรียนในเขตพื้นที่เฉพาะ กลุ่มชาติพันธุ์ กลุ่มที่ด้อยโอกาส และกลุ่มที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกลทุรกันดาร เช่น พื้นที่สูง ชายแดน ชายฝั่งทะเล และเกาะแก่ง ได้รับการบริการด้านการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีคุณภาพ และเหมาะสมตรงตามความต้องการ

3.2.1 ตัวชี้วัด

- (1) จำนวนผู้เรียนบ้านไกลได้รับโอกาสทางการศึกษาจากการได้เข้าพักในโรงเรียนที่มีหอพักนอน หรือการสนับสนุนการเดินทางจากบ้านถึงโรงเรียนอย่างปลอดภัย
- (2) จำนวนโรงเรียนได้รับการสนับสนุนงบประมาณเพื่อใช้ในการประกอบอาหาร การพัฒนาทักษะชีวิต และการพัฒนาสภาพหอพักนอนให้มีคุณภาพที่ดีอย่างเหมาะสม
- (3) จำนวนผู้เรียนได้รับการพัฒนาคุณภาพทั้งด้านทักษะวิชาการ ทักษะชีวิต และทักษะอาชีพ ที่เหมาะสมกับบริบท
- (4) จำนวนผู้บริหาร ครู ในสถานศึกษา/ห้องเรียนสาขา และที่ดูแลหอพักนอน ที่มีนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ กลุ่มที่ด้อยโอกาส กลุ่มที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกลทุรกันดาร ได้รับการพัฒนาและสวัสดิการที่เหมาะสมกับบริบท
- (5) จำนวนผู้เรียนกลุ่มชาติพันธุ์ กลุ่มที่ด้อยโอกาส และกลุ่มที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกลทุรกันดาร ได้รับการส่งเสริมการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ และเกิดจิตสำนึกรักในสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

- (6) การบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียนที่มีผู้เรียนกลุ่มชาติพันธุ์ กลุ่มที่ด้อยโอกาส และกลุ่มที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกลทุรกันดาร ได้รับการปรับปรุงและมีรูปแบบที่มีประสิทธิภาพ
- (7) ผู้เรียนกลุ่มชาติพันธุ์ กลุ่มที่ด้อยโอกาส และกลุ่มที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกลทุรกันดาร มีผลสัมฤทธิ์สูงขึ้น

3.2.2 แนวทางการดำเนินการ

- (1) สนับสนุนงบประมาณในการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาในพื้นที่สูง ในถิ่นทุรกันดาร ชายแดน ชายฝั่ง ทะเล และเกาะแก่ง ตามความจำเป็นและเหมาะสมกับบริบท
- (2) สนับสนุนงบประมาณในการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ดูแลหอพัก นอนตามความจำเป็น และเหมาะสมกับบริบท
- (3) จัดสรรงบประมาณเพิ่มเติมให้โรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร ชายแดน ชายฝั่งทะเล และเกาะแก่ง ให้จัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ และเกิดจิตสำนึกรักในสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
- (4) สร้างเวทีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในประเด็น “การพัฒนาการจัดการศึกษาที่เหมาะสมกับสภาพบริบทของพื้นที่สูงใน ถิ่นทุรกันดาร ชายแดน ชายฝั่งทะเล และ เกาะแก่ง ควรทำอย่างไร” ผ่านช่องทาง จัดเวทีเสวนา การแสดงนิทรรศการ การติดต่อสื่อสารผ่านช่องทางออนไลน์ ต่าง ๆ เช่น การสร้าง Website Facebook และ Line เป็นต้น
- (5) พัฒนารูปแบบและวิธีการจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผลที่เหมาะสมสำหรับการพัฒนาศักยภาพสูงสุด ผู้เรียนกลุ่มชาติพันธุ์ กลุ่มที่ด้อยโอกาส และกลุ่มที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกลทุรกันดาร
- (6) พัฒนาครูให้มีทักษะการสอนภาษาไทยสำหรับเด็กที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาที่ 2
- (7) ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ในการพัฒนาทักษะวิชาการ ทักษะชีวิต ทักษะอาชีพ และภาษาที่ 3 ที่สอดคล้องและเหมาะสมกับสังคม พหุวัฒนธรรม

นโยบายที่ 2 พัฒนาคุณภาพผู้เรียน

1. บทนำ

การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน มุ่งเน้นพัฒนาประชากรวัยเรียนทุกคนและทุกกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งหมายถึงรวมถึง กลุ่มผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ กลุ่มชาติพันธุ์ กลุ่มผู้ด้อยโอกาส และกลุ่มที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกลทุรกันดาร ในทุกมิติ โดยมีเป้าหมาย เพื่อให้ผู้เรียนมีความรักในสถาบันหลักของชาติ ยึดมั่นการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง เป็นพลเมืองดีของชาติและเป็นพลโลกที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 มีความเป็นเลิศทางวิชาการ มีทักษะวิชาชีพ และมีทักษะชีวิตที่เหมาะสมสอดคล้องกับสังคมปัจจุบัน โดยการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21

2. เป้าประสงค์

1. ผู้เรียนทุกคนมีความรักในสถาบันหลักของชาติ และยึดมั่นการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง มีหลักคิดที่ถูกต้องและเป็นพลเมืองดีของชาติ และการพลเมืองโลกที่ดี (Global Citizen)
2. ผู้เรียนทุกคนมีคุณธรรม จริยธรรม มีค่านิยมที่พึงประสงค์ มีจิตสาธารณะ รับผิดชอบ ต่อสังคมและผู้อื่น มัธยัสถ์ อดออม โอบอ้อมอารี มีวินัย รักษาศีลธรรม
3. ผู้เรียนทุกคนได้รับการพัฒนาและสร้างเสริมศักยภาพในแต่ละช่วงวัยอย่างมีคุณภาพมีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 มีความเป็นเลิศทางด้านวิชาการ มีทักษะสื่อสารภาษาอังกฤษ และภาษาที่ 3 มีนิสัยรักการเรียนรู้และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และมีทักษะอาชีพตามความต้องการและความถนัด
4. ผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ มีพัฒนาการตามศักยภาพของแต่ละบุคคล ทั้งในด้านที่มีพัฒนาการปกติและด้านที่มีความบกพร่องหรือความแตกต่างทางการเรียนรู้ หรือความสามารถพิเศษ ตามที่ระบุไว้ในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลหรือแผนการให้บริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว ซึ่งจัดทำขึ้นบนพื้นฐานความต้องการจำเป็นเฉพาะของผู้เรียน
5. ผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ มีความพร้อมสามารถเข้าสู่บริการช่วงเชื่อมต่อ (Transitional Services) หรือการส่งต่อ (Referral) เข้าสู่การศึกษาในระดับเดียวกันและที่สูงขึ้น หรือการอาชีพหรือการดำเนินชีวิตในสังคมได้ตามศักยภาพของแต่ละบุคคล

6. ผู้เรียนทุกคนมีทักษะชีวิต มีสุขภาวะที่เหมาะสมตามวัย มีความเข้มแข็ง อดทน และสามารถพึ่งตนเองได้ในสังคมอนาคตที่ซับซ้อนและการป้องกันตนเองจากภัยคุกคามรูปแบบใหม่ สามารถป้องกันตนเองจากปัญหาเสพติดได้

3. ประเด็นกลยุทธ์

3.1 ปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตรทุกระดับการศึกษา ให้เอื้อต่อการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนเป็นรายบุคคล มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 นำไปสู่การจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ (Career Education)

3.1.1 ตัวชี้วัด

- (1) ร้อยละของสถานศึกษาพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้สอดคล้องกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยเน้นการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนเป็นรายบุคคล เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีหลักคิดที่ถูกต้อง รักในสถาบันหลักของชาติ และยึดมั่นการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข เป็นพลเมืองดีของชาติ และพลเมืองโลกที่ดี มีความเป็นเลิศทางด้านวิชาการ มีทักษะชีวิตและทักษะอาชีพตามความต้องการ และมีทักษะในการป้องกันตนเองจากภัยคุกคามรูปแบบใหม่
- (2) ร้อยละของสถานศึกษาที่มีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและพื้นที่

3.1.2 แนวทางการดำเนินการ

- (1) พัฒนาหลักสูตรระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้สอดคล้องกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยเน้นการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนเป็นรายบุคคล เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีหลักคิดที่ถูกต้อง รักในสถาบันหลักของชาติ และยึดมั่นการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และเป็นพลเมืองดีของชาติ และพลเมืองโลกที่ดี มีความเป็นเลิศทางด้านวิชาการ มีทักษะชีวิตและทักษะอาชีพตามความต้องการได้ และมีทักษะชีวิตในการป้องกันตนเองจากภัยคุกคามรูปแบบใหม่
- (2) ปรับปรุงหลักสูตรปฐมวัยเพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนา ทั้ง 4 ด้าน สอดคล้องกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
- (3) ส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษาพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและปรับเปลี่ยนการจัดการเรียนรู้ให้ตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนและบริบทของพื้นที่

- (4) ส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษา จัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลหรือแผนการให้บริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว ซึ่งจัดทำขึ้นบนพื้นฐานความต้องการจำเป็นเฉพาะของผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ หรือความสามารถพิเศษ

3.2 พัฒนาผู้เรียนทุกคนให้มีความรักในสถาบันหลักของชาติ และยึดมั่นการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีทัศนคติที่ดีต่อบ้านเมือง มีหลักคิดที่ถูกต้อง เป็นพลเมืองดีของชาติ และพลเมืองโลกที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม

3.2.1 ตัวชี้วัด

- (1) ร้อยละของผู้เรียนที่มีพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความรักในสถาบันหลักของชาติ ยึดมั่นการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
- (2) ร้อยละของผู้เรียนที่มีพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการมีทัศนคติที่ดีต่อบ้านเมือง มีหลักคิดที่ถูกต้อง เป็นพลเมืองดีของชาติ มีคุณธรรม จริยธรรม
- (3) ร้อยละของสถานศึกษาที่ปรับปรุงหลักสูตร จัดบรรยากาศสิ่งแวดล้อม และจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนแสดงออกถึงความรักในสถาบันหลักของชาติ ยึดมั่นการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีทัศนคติที่ดีต่อบ้านเมือง มีหลักคิดที่ถูกต้อง เป็นพลเมืองดีของชาติ มีคุณธรรม จริยธรรม
- (4) ร้อยละของสถานศึกษาที่น้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาของในหลวงรัชกาลที่ 10 และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ไปพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่กำหนดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.2.2 แนวทางการดำเนินการ

- (1) ส่งเสริม และสนับสนุนให้สถานศึกษาปรับปรุงหลักสูตรปรับปรุงหลักสูตร จัดบรรยากาศสิ่งแวดล้อม และจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนแสดงออกถึงความรักในสถาบันหลักของชาติ ยึดมั่นการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีทัศนคติที่ดีต่อบ้านเมือง มีหลักคิดที่ถูกต้อง เป็นพลเมืองดีของชาติ และพลเมืองโลกที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม
- (2) ส่งเสริม สนับสนุนให้ สถานศึกษาน้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาของในหลวงรัชกาลที่ 10 และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปบูรณาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่กำหนด

3.3 พัฒนาคุณภาพของผู้เรียน ให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มีความเป็นเลิศด้านวิชาการ นำไปสู่การสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน

3.3.1 ตัวชี้วัด

(1) ด้านผู้เรียน

- 1) ร้อยละของผู้เรียนระดับปฐมวัย ได้รับการพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา และมีความพร้อมที่จะเข้ารับการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น
- 2) ร้อยละของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานได้รับการพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา มีพัฒนาการที่ครบด้าน
- 3) ร้อยละของผู้เรียนที่อ่านออกเขียนได้ คิดเลขเป็น และมีนิสัยรักการอ่าน
- 4) ร้อยละของผู้เรียนที่มีทักษะการคิด วิเคราะห์
- 5) ร้อยละของผู้เรียนที่ผ่านการประเมินสมรรถนะที่จำเป็นด้านการรู้เรื่อง การอ่าน (Reading Literacy)
- 6) ร้อยละของผู้เรียนที่ผ่านการประเมินสมรรถนะที่จำเป็นด้านการรู้เรื่อง คณิตศาสตร์ (Mathematical Literacy)
- 7) ร้อยละของผู้เรียนที่ผ่านการประเมินสมรรถนะที่จำเป็นด้านการรู้เรื่อง วิทยาศาสตร์ (Scientific Literacy)
- 8) ร้อยละของผู้เรียนที่มีทักษะสื่อสารอังกฤษ และสื่อสารภาษาที่ 3 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 9) ร้อยละของผู้เรียนที่มีทักษะด้าน Digital Literacy ในการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 10) ร้อยละของผู้เรียนที่มีความรู้ และทักษะในการป้องกันตนเองจากภัยคุกคามรูปแบบใหม่
- 11) ร้อยละของผู้เรียนที่มีคะแนนผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้ขั้นพื้นฐาน (O-NET) มากกว่าร้อยละ 50 ในแต่ละวิชาเพิ่มขึ้นจากปีการศึกษาที่ผ่านมา
- 12) ร้อยละ 60 ของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมีสมรรถนะการเรียนรู้ เรื่องการอ่านตั้งแต่ระดับขั้นพื้นฐานขึ้นไป (ระดับ 2) ตามแนวทางการประเมิน PISA

- 13) ร้อยละ 80 ของผู้เรียนทั้งหมดได้รับการประเมินทักษะการคิดแก้ปัญหาตามแนวทางการประเมิน PISA
- (2) ด้านสถานศึกษา
  - 1) ร้อยละของสถานศึกษาจัดการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ผ่านกิจกรรมการปฏิบัติจริง (Active Learning)
  - 2) ร้อยละของสถานศึกษาที่มีการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนในลักษณะของ STEM ศึกษา
  - 3) ร้อยละของสถานศึกษาที่จัดการเรียนรู้ตามกระบวนการ 5 ขั้นตอนหรือบันได 5 ขั้น (IS: Independent Study)
  - 4) ร้อยละของสถานศึกษาที่จัดการเรียนรู้ และบรรยากาศสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และฝึกทักษะด้านภาษาอังกฤษและภาษาที่ 3 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.3.2 แนวทางการดำเนินการ

- (1) พัฒนาผู้เรียนระดับปฐมวัยมีความพร้อมด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา เพื่อที่จะเข้ารับการพัฒนาการเรียนรู้ในระดับที่สูงขึ้น
- (2) ส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษาจัดสภาพแวดล้อมทั้งในและนอกห้องเรียนให้เอื้อต่อการพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย
- (3) ส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษาจัดการเรียนรู้ระดับปฐมวัยในรูปแบบที่หลากหลาย
- (4) ส่งเสริมการสร้างความรู้ความเข้าใจแก่พ่อแม่ผู้ปกครองเกี่ยวกับการเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยที่ถูกต้องตามหลักจิตวิทยาพัฒนาการ
- (5) จัดให้มีโรงเรียนต้นแบบการจัดการศึกษาปฐมวัย ให้สามารถพัฒนาเด็กก่อนประถมให้มีพัฒนาการความพร้อม เพื่อเตรียมตัวไปสู่การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
- (6) พัฒนาผู้เรียนสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ โดยเน้นการพัฒนาสมรรถนะที่จำเป็น 3 ด้าน
  - 1) การรู้เรื่องการอ่าน (Reading Literacy)
  - 2) การรู้เรื่องคณิตศาสตร์ (Mathematical Literacy)
  - 3) การรู้เรื่องวิทยาศาสตร์ (Scientific Literacy)

- (7) พัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะด้านดิจิทัล (Digital Competence) และสมรรถนะด้านการสื่อสารภาษาอังกฤษ และภาษาที่ 3
- (8) มีความรู้ และทักษะในการป้องกันตนเองจากภัยคุกคามรูปแบบใหม่
- (9) ส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษาจัดการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ผ่านกิจกรรมการปฏิบัติจริง (Active Learning)
- (10) ส่งเสริม สนับสนุนสถานศึกษาที่มีการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนในลักษณะของ STEM ศึกษา
- (11) ส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษาจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการ 5 ขั้นตอนหรือบันได 5 ขั้น (IS: Independent Study)
- (12) ส่งเสริมให้สถานศึกษาจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบมุ่งเน้นการใช้ฐานความรู้ และระบบความคิดในลักษณะสหวิทยาการ เช่น
  - 1) ความรู้ทางวิทยาศาสตร์และการตั้งคำถาม
  - 2) ความเข้าใจและความสามารถในการใช้เทคโนโลยี
  - 3) ความรู้ทางวิศวกรรม และการคิดเพื่อหาทางแก้ปัญหา
  - 4) ความรู้และทักษะในด้านศิลปะ
  - 5) ความรู้ด้านคณิตศาสตร์ และระบบคิดของเหตุผลและการหาความสัมพันธ์
- (13) ส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษาประเมินสมรรถนะตามแนวทางการประเมิน PISA ด้วยระบบการสอบ แบบ Online ให้กับผู้เรียนทุกคนตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย จนถึงมัธยมศึกษาตอนต้น
- (14) ส่งเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในทางการประเมินทักษะการคิดแก้ปัญหาตามแนวทางการประเมิน PISA ให้แก่ศึกษานิเทศก์และครูผู้สอน
- (15) ให้บริการเครื่องมือการวัดและประเมินอิงสมรรถนะตามแนวทางการประเมินผลผู้เรียนร่วมกับนานาชาติ (PISA) ด้วยระบบ Online Testing
- (16) ส่งเสริมให้สถานศึกษาจัดหลักสูตรและแผนการเรียนนำไปสู่ความเป็นเลิศในแต่ละด้าน
- (17) ส่งเสริมผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษ ด้านศิลปะดนตรีและกีฬาโดยจัดเป็นห้องเรียนเฉพาะด้าน
- (18) พัฒนาศักยภาพของผู้เรียนตามความถนัด และเป็นนวัตกรรม ผู้สร้างนวัตกรรม

3.4 พัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะอาชีพและทักษะชีวิต มีสุขภาวะที่ดีสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

3.4.1 ตัวชี้วัด

- (1) ร้อยละของผู้เรียน มี ID plan และ Portfolio เพื่อการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพ
- (2) ร้อยละของสถานศึกษาที่จัดการเรียนรู้ และบรรยากาศสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาทักษะอาชีพตามความถนัด
- (3) ร้อยละของผู้เรียนที่มีสุขภาวะที่ดีทุกช่วงวัย
- (4) ร้อยละของสถานศึกษาที่มีระบบป้องกันและแก้ไขปัญหาในสถานศึกษา

3.4.2 แนวทางการดำเนินการ

- (1) สร้างกลไกของระบบแนะแนวทางการศึกษาเพื่อส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ อิงสมรรถนะและเตรียมความพร้อมสู่การประกอบสัมมาอาชีพ
- (2) พัฒนารายวิชาที่ส่งเสริมการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพ
- (3) ส่งเสริมให้สถานศึกษาจัดหลักสูตรทักษะอาชีพควบคู่กับวิชาสามัญ เช่น ทวิศึกษาหลักสูตรระยะสั้น
- (4) ส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษาจัดการเรียนรู้แก่ผู้เรียนตามความสนใจ ในทักษะอาชีพที่ตนเองถนัด เพื่อเตรียมความพร้อมก่อนเข้าสู่ตลาดแรงงาน และการพัฒนาประเทศ
- (5) ส่งเสริมให้นักเรียนทุกคนได้รับประทานอาหารตามหลักโภชนาการ และเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานของอนามัย
- (6) ส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาด้านอารมณ์ และสังคม (Social and Emotional Learning : SEL) ในทุกช่วงวัย
- (7) สถานศึกษามีระบบการป้องกันและแก้ไขปัญหาในสถานศึกษา

3.5 การจัดการศึกษาเพื่อการบรรลุเป้าหมายโลกเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน (SDGs) เพื่อสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3.5.1 ตัวชี้วัด

- (1) ร้อยละของผู้เรียนที่มีพฤติกรรมแสดงออกถึงการดำเนินชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

- (2) ร้อยละของสถานศึกษาที่มีการจัดสภาพแวดล้อมที่สอดคล้องกับมาตรฐานสิ่งแวดล้อม สังคม และเศรษฐกิจ เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (Environmental Education Sustainable Development: EESD)
- (3) ทุกสถานศึกษาจัดการศึกษาเพื่อให้บรรลุเป้าหมายโลก เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Global Goals for Sustainable Development)

3.5.2 แนวทางการดำเนินการ

- (1) ส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษาจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- (2) ส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษาการจัดการศึกษาเป้าหมายโลกเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Global Goals for Sustainable Development)
- (3) ส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษาและหน่วยงานทุกสังกัดจัดสิ่งแวดล้อม สังคม และเศรษฐกิจให้สอดคล้องกับหลัก Zero waste และมาตรฐานสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (Environmental Education Sustainable Development: EESD)
- (4) ส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษาจัดกิจกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างต่อเนื่อง

3.6 พัฒนาคุณภาพผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

3.6.1 ตัวชี้วัด

- (1) ร้อยละของผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของแต่ละระดับ
- (2) ร้อยละของผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ได้รับการพัฒนาด้านทักษะอาชีพ ทักษะการดำรงชีวิต มีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตสาธารณะ
- (3) ร้อยละของผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ได้รับการส่งเสริมให้มีความสามารถพิเศษด้านต่าง ๆ อาทิ ดนตรี กีฬา ศิลปะ และเทคโนโลยี เป็นต้น

3.6.2 แนวทางการดำเนินการ

- (1) ให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม (Early Intervention: EI) ที่ศูนย์การศึกษาพิเศษ หน่วยบริการและที่บ้านอย่างมีประสิทธิภาพ
- (2) ส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนากิจการการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ด้วยระบบและรูปแบบที่หลากหลาย

- (3) ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาในโรงเรียนเรียนรวมและศูนย์การเรียนรู้ เฉพาะความพิการ
- (4) ปรับปรุงและพัฒนากระบวนการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง
- (5) ส่งเสริม สนับสนุนการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะการอ่าน การเขียน การสื่อสาร การคิดคำนวณ การคิดวิเคราะห์ และการคิดอย่างมีวิจารณญาณ
- (6) ส่งเสริม สนับสนุน การจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพ ทักษะการดำรงชีวิต ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม จิตสาธารณะและการดำรงชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- (7) ส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ
- (8) ส่งเสริม สนับสนุน ให้ผู้เรียนมีทัศนคติที่ถูกต้องต่อการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
- (9) ส่งเสริม สนับสนุน การใช้สื่อเทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสารอย่างถูกต้อง เหมาะสม และสร้างสรรค์
- (10) ส่งเสริม สนับสนุน เทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา
- (11) ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ที่มีความสามารถพิเศษในด้านวิชาการ ดนตรี กีฬา ศิลปะ และอื่นๆ เพื่อยกระดับสู่ความเป็นเลิศพร้อมก้าวสู่สากล
- (12) ส่งเสริม สนับสนุนการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดการเรียน การสอน
- (13) จัดให้มีระบบการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการ
- (14) จัดให้มีกลุ่มงานระบบประกันคุณภาพในสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ เพื่อส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษามีระบบประกันคุณภาพภายในที่เข้มแข็ง
- (15) ส่งเสริม สนับสนุนให้หน่วยงานและสถานศึกษาจัดทำ รวบรวม ผลิต พัฒนา และเผยแพร่ สื่อ นวัตกรรม งานวิจัยทางการศึกษา
- (16) สำรวจสภาพอาคารสถานที่ และสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา จัดทำผังบริเวณ จัดทำแบบรูปและรายการสิ่งก่อสร้าง

- (17) ส่งเสริม สนับสนุนให้มีแนวทางปฏิบัติ และมาตรการรักษาความปลอดภัยของสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ
- (18) ส่งเสริม สนับสนุนให้เครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพและกลุ่มสถานศึกษาขับเคลื่อนการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ
- (19) ส่งเสริม สนับสนุน การดำเนินงานของคณะอนุกรรมการส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการจังหวัด
- (20) ส่งเสริม สนับสนุนสถานศึกษาร่วมมือกับผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กรปกครองในพื้นที่ พัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนและระบบแนะแนวให้มีประสิทธิภาพ
- (21) ส่งเสริม สนับสนุนการจัดสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อการจัดการศึกษา

3.7 ส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษา นำ Digital Technology มาใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนเป็นรายบุคคลตามสมรรถนะ ความต้องการ และความถนัด สร้างสังคมฐานความรู้ (Knowledge-Based Society) เพื่อการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

3.7.1 ตัวชี้วัด

- (1) ร้อยละของผู้เรียนที่เรียนรู้ผ่าน Digital Platform
- (2) ร้อยละของสถานศึกษาที่จัดการเรียนรู้เพื่อให้พัฒนาตนเองผ่าน Digital Platform

3.7.2 แนวทางการดำเนินการ

- (1) พัฒนาระบบคลังข้อมูล องค์กรความรู้ เพื่อให้บริการ Digital Textbook ตามเนื้อหาหลักสูตรที่กำหนด สื่อ วิดีโอ และองค์ความรู้ประเภทต่าง ๆ และให้บริการแก่ผู้เรียนให้การพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต
- (2) พัฒนา Digital Platform เพื่อตอบสนองต่อการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นรายบุคคล
- (3) สถานศึกษาสนับสนุน ส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเองผ่าน Digital Platform

นโยบายที่ 3 พัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา

1. บทนำ

การปรับเปลี่ยนระบบการผลิตและพัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาทุกประเภท ตั้งแต่การจูงใจ คัดสรร ผู้มีความสามารถสูงให้เข้ามาเป็นครูคุณภาพ มีระบบการพัฒนาศักยภาพและสมรรถนะอย่างต่อเนื่องครอบคลุมทั้งเงินเดือน เส้นทางสายอาชีพ ปรับเปลี่ยนบทบาทครูให้เป็นครูยุคใหม่ที่มีคุณภาพ และประสิทธิภาพตรงตามความต้องการ เป็นมืออาชีพ มีทักษะวิชาชีพขั้นสูง โดยปรับบทบาทจาก “ครูสอน” เป็น “โค้ช” หรือ “ผู้อำนวยการการเรียนรู้” สร้างเครือข่ายพัฒนาครูให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน รวมถึงการพัฒนาครูที่มีความเชี่ยวชาญด้านการสอนมาเป็นผู้สร้างครูรุ่นใหม่อย่างเป็นระบบ และวัดผลงานจากการพัฒนาผู้เรียนโดยตรง นอกจากนี้มีการออกแบบ วางแผนการผลิตและพัฒนาครูอย่างเป็นระบบ ตั้งแต่การกำหนดมาตรฐานวิชาชีพขั้นสูง เงินเดือนค่าตอบแทนและสวัสดิการต่าง ๆ ให้สามารถจูงใจบุคคลที่เก่ง ดี มีความรู้ มาเป็นครู มีการวางแผนอัตรากำลังระยะยาว (20 ปี) ร่วมมือกับสถาบันการศึกษาในการผลิตครู และมีการวางแผนการพัฒนาครูอย่างต่อเนื่อง โดยนำ Digital Platform มาเป็นเครื่องมือทั้งการพัฒนา อบรมครู และการจัดทำฐานข้อมูลกำลังคน เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลประวัติครู ประวัติการพัฒนา ฝึกอบรม นำไปสู่การวิเคราะห์ วางแผนกำลังคนได้อย่างต่อเนื่อง

2. เป้าประสงค์

ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกประเภท เป็นบุคลากรที่มีคุณภาพ มีประสิทธิภาพ เป็นมืออาชีพ และมีทักษะวิชาชีพขั้นสูง

3. ประเด็นกลยุทธ์

3.1 สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับสถาบันทางการศึกษาที่ผลิตครู ในการผลิตและพัฒนาครูให้ตรงกับสาขาวิชา และสอดคล้องกับการพัฒนาในศตวรรษที่ 21

3.1.1 ตัวชี้วัด

- (1) สถานศึกษามีแผนความต้องการครูระยะ 20 ปี
- (2) สถานศึกษามีกรอบสมรรถนะครูที่สอดคล้องกับการพัฒนาในศตวรรษที่ 21 และสอดคล้องกับบริบทของพื้นที่
- (3) สถานศึกษาทุกแห่งมีจำนวนครูอย่างเหมาะสม และพอเพียงต่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน

3.1.2 แนวทางการดำเนินการ

- (1) ประสานความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาในการวิเคราะห์ความขาดแคลน และความต้องการครู

- (2) ประสานความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาในการกำหนดสมรรถนะครูให้สอดคล้องกับการพัฒนาในศตวรรษที่ 21
- (3) ประสานความร่วมมือ ในการวางแผนในการผลิตครูทั้งระบบ
- (4) สถาบันการศึกษาผลิตครูตามความต้องการและความขาดแคลนครู ระยะ 20 ปี
- (5) ประสานความร่วมมือ ติดตาม ประเมินผล การผลิตครู

3.2 พัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาทุกประเภท ให้มีสมรรถนะตามมาตรฐานวิชาชีพ มีศักยภาพ มีคุณธรรม จริยธรรม

3.2.1 ตัวชี้วัด

- (1) ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาทุกประเภท มีศักยภาพในการปฏิบัติงานครบตามความจำเป็น ในการจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ
- (2) ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาสามารถพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนรู้ และการวัด ประเมินผลอย่างมีประสิทธิภาพในรูปแบบที่หลากหลาย ตามศักยภาพของผู้เรียนแต่ละบุคคล

3.2.2 แนวทางการดำเนินการ

- (1) ศึกษาวิเคราะห์ ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาตนเอง (Need Assessment) ของผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา เพื่อวางแผนการพัฒนาอย่างเป็นระบบและครบวงจร
- (2) กำหนดกรอบและวิเคราะห์หลักสูตรเพื่อพัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ให้เชื่อมโยงกับความก้าวหน้าในวิชาชีพ (Career Path)
- (3) ประสานกับสถาบันการศึกษา สถาบันครูพัฒนา หรือหน่วยงานอื่น ๆ จัดทำหลักสูตรที่มีคุณภาพให้สอดคล้องกับกรอบหลักสูตรที่กำหนด
- (4) สนับสนุนให้ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา วางแผนและเข้ารับการพัฒนาตามหลักสูตรที่กำหนดที่เชื่อมโยงความก้าวหน้าในวิชาชีพ (Career Path)
- (5) ส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรในรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC)
- (6) ส่งเสริมและพัฒนาครูให้ออกแบบการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับการวัดประเมินผลที่เน้นทักษะการคิดขั้นสูง (Higher Order Thinking) ผ่านกิจกรรมการปฏิบัติจริง (Active Learning)

- (7) ส่งเสริมและพัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาทุกประเภท ให้มีความรู้ทักษะด้าน Digital Literacy, Digital Pedagogy ทักษะสื่อสารภาษาอังกฤษ ทักษะสื่อสารภาษาที่ 3
- (8) ส่งเสริมพัฒนาและยกระดับความรู้ภาษาอังกฤษของครูที่สอนภาษาอังกฤษ โดยใช้ระดับการพัฒนาทางด้านภาษา (CEFR) ตามเกณฑ์ที่กำหนด
- (9) ส่งเสริมและพัฒนาครูให้มีความรู้และทักษะในการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนที่มีความแตกต่าง (Differentiated Instruction)
- (10) ส่งเสริมและพัฒนาครูให้มีความรู้และทักษะในการสร้างเครื่องมือการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะการคิดขั้นสูง (Higher Order Thinking)
- (11) ส่งเสริมและพัฒนาครูและผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก ให้มีความรู้ความสามารถจัดการเรียนรู้เป็นรายบุคคล และการสอนแบบคละชั้น
- (12) ส่งเสริมและพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ตามศักยภาพของผู้เรียนแต่ละบุคคล และตามสภาพและประเภทของความพิการ
- (13) ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูพัฒนาตนเองผ่านระบบ Online และแบบ Face-to-Face Training
- (14) ปรับเปลี่ยนกระบวนการวิธีการประเมินครู โดยเน้นการประเมินสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนโดยผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนเป็นหลัก และประเมินจรรยาบรรณของครู ทุก ๆ 5 ปี (ประเมิน 360 องศา)

3.3 นำ Digital Technology มาใช้ในการพัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาทุกประเภททั้งระบบ

3.3.1 ตัวชี้วัด

- (1) สถานศึกษา และหน่วยงานในสังกัดทุกแห่งมีระบบฐานข้อมูลผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา เพื่อวางแผนการผลิตและพัฒนาครูทั้งระบบ
- (2) ร้อยละของบุคลากรในสังกัดที่พัฒนาตนเองผ่านระบบ Digital Technology
- (3) ร้อยละของ Digital Content เกี่ยวกับองค์ความรู้ในสาขาที่ขาดแคลน

3.3.2 แนวทางการดำเนินการ

- (1) พัฒนา Digital Platform เพื่อใช้ในการพัฒนาผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกประเภททั้งระบบ

- (2) พัฒนา Digital Platform ระบบบริหารจัดการผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาทุกประเภททั้งระบบ
- (3) พัฒนา Digital Content ในองค์ความรู้การจัดการศึกษาในสาขาที่ขาดแคลน เช่น การพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง การจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ และผู้เรียนที่มีความแตกต่าง เป็นต้น
- (4) ส่งเสริม สนับสนุน ให้ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกประเภทพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องผ่านระบบ Digital Technology

นโยบายที่ 4 สร้างโอกาสในการเข้าถึงบริการการศึกษาที่มีคุณภาพ มีมาตรฐาน และลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา

1. บทนำ

การสร้างโอกาสทางการศึกษา เพื่อให้ประชากรในวัยเรียนทุกคน และทุกกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งหมายถึง รวมถึง กลุ่มผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ กลุ่มชาติพันธุ์ กลุ่มผู้ด้อยโอกาส และกลุ่มที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกล ทุกกันดาร ได้เข้าถึงการบริการการศึกษาที่มีคุณภาพ และมีมาตรฐาน โดย 1) เน้นการสร้างความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องระดับพื้นที่ เพื่อวางแผนการจัดการศึกษาทั้งระบบตั้งแต่ การสำมะโนประชากรวัยเรียน การรับเด็กเข้าเรียน การตรวจสอบติดตามการเข้าเรียน การติดตามเด็กนักเรียนออก กลางคัน ตลอดจนการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับพื้นที่ และการระดมทุนเพื่อพัฒนาการศึกษา 2) ปรับปรุง พัฒนาสถานศึกษาทุกแห่งให้มีมาตรฐานในด้านต่าง ๆ สอดคล้องกับบริบทเชิงพื้นที่ เช่น มาตรฐานด้านโครงสร้าง พื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก ได้แก่ อาคารเรียน อาคารประกอบ หอประชุม สนามกีฬา ห้องเรียน ห้องพิเศษ วัสดุ ครุภัณฑ์ เป็นต้น มาตรฐานด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา มาตรฐานด้านการบริหารจัดการ มาตรฐานด้านระบบ งบประมาณ มาตรฐานด้านความปลอดภัย และมาตรฐานด้าน Digital Technology เป็นต้น 3) สร้างความเข้มแข็ง ในการบริหารจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ 4) ปรับเปลี่ยนกระบวนการงบประมาณ ตั้งแต่การจัดสรรงบประมาณอุดหนุนตรงไปยังผู้เรียนและสถานศึกษาโดยตรง และมีความเหมาะสม เพียงพอ และ

4) นำ Digital Technology มาเป็นเครื่องมือในการลดความเหลื่อมล้ำและสร้างโอกาสในการเข้าถึงการบริการ การเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ

2. เป้าประสงค์

สร้างโอกาสให้ประชากรวัยเรียนทุกคนเข้าถึงการบริการการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ มีมาตรฐานเสมอภาคกัน และลดความเหลื่อมล้ำด้านการศึกษา

3. ประเด็นกลยุทธ์

3.1 ร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่

3.1.1 ตัวชี้วัด

- (1) ร้อยละของเด็กวัยเรียนที่เข้ารับการศึกษาระดับการศึกษาในแต่ละระดับการศึกษา
- (2) ร้อยละของนักเรียนออกกลางคัน
- (3) ร้อยละของสถานศึกษาที่มีระบบการดูแลช่วยเหลือและคุ้มครองนักเรียนและการแนะแนวที่มีประสิทธิภาพ

- (4) ร้อยละของสถานศึกษาที่มีระบบฐานข้อมูลประชากรวัยเรียนและสามารถนำมาใช้ในการวางแผนจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.1.2 แนวทางการดำเนินการ

- (1) สถานศึกษาร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง วางแผนการจัดการศึกษาให้สอดคล้องเหมาะสมกับบริบทของพื้นที่
- (2) สถานศึกษาร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จัดทำสำมะโนประชากรวัยเรียน (0-6 ปี)
- (3) สถานศึกษาร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน เอกชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องระดับพื้นที่ จัดทำแผนการนักเรียนทุกระดับ
- (4) สถานศึกษาร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ติดตาม ตรวจสอบ เด็กวัยเรียนได้เข้าถึงการบริการการเรียนรู้ได้อย่างทั่วถึง ครบถ้วน
- (5) สถานศึกษาจัดทำฐานข้อมูลประชากรวัยเรียน เพื่อเก็บรวบรวม เชื่อมโยงข้อมูล ศึกษา วิเคราะห์ เพื่อวางแผนการจัดบริการการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน

3.2 ยกระดับสถานศึกษาในสังกัดทุกระดับ และทุกประเภท ให้มีมาตรฐานตามบริบทของพื้นที่ เพื่อให้พัฒนาผู้เรียน มีคุณภาพ มีมาตรฐานเสมอกัน

3.2.1 ตัวชี้วัด

- (1) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาธิการมีกรอบมาตรฐานสถานศึกษา
- (2) ร้อยละของสถานศึกษาที่ผ่านการประเมินมาตรฐานสถานศึกษาตามที่กำหนด

3.2.2 แนวทางการดำเนินการ

- (1) จัดทำมาตรฐานสถานศึกษาโดยพิจารณาจากปัจจัย หรือองค์ประกอบขั้นพื้นฐาน เพื่อสร้างโอกาสให้ผู้เรียนเข้าถึงบริการการเรียนรู้ที่จะพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีมาตรฐานเสมอกัน ตามบริบทเชิงพื้นที่ เช่น
  - 1) ปัจจัยด้านโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น อาคารเรียน อาคารประกอบ หอประชุม สนามกีฬา ห้องเรียน ห้องพิเศษ วัสดุ ครุภัณฑ์ เป็นต้น
  - 2) ด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา
  - 3) ด้านการบริหารจัดการ
  - 4) ด้านงบประมาณ

- 5) ด้านความปลอดภัย และ
  - 6) ด้าน Digital Technology
- (2) ส่งเสริม สนับสนุน ปรับปรุง พัฒนาสถานศึกษาให้มีมาตรฐานตามที่กำหนด

3.3 สร้างความเข้มแข็งในการบริหารจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

3.3.1 ตัวชี้วัด

- (1) มีข้อมูลสารสนเทศของการจัดการศึกษาพิเศษ ที่เชื่อมโยงกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกระดับ
- (2) สำนักงานบริหารงานการศึกษาพิเศษมียุทธศาสตร์ แผนการดำเนินงาน และแผนปฏิบัติการที่ตอบสนองสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ตามศักยภาพของผู้เรียนแต่ละบุคคล และตามสภาพและประเภทของความต้องการ
- (3) ทุกสถานศึกษาในสังกัดมีความพร้อมทั้งระบบ เพื่อสามารถจัดการศึกษาแบบเรียนรวม

3.3.2 แนวทางการดำเนินการ

- (1) จัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศของการจัดการศึกษาพิเศษ ที่เชื่อมโยงกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกระดับ และนำมาใช้อย่างมีประสิทธิภาพ
- (2) ส่งเสริม สนับสนุน สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษจัดทำยุทธศาสตร์ แผนการดำเนินงาน และแผนปฏิบัติเชิงรุก เน้นการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศ และการทำงานแบบมีส่วนร่วม
- (3) ส่งเสริม สนับสนุนระบบการจัดการศึกษาพิเศษ ที่ผู้เรียนสามารถเข้าสู่บริการ ช่วงเชื่อมต่อ (Transitional Services) หรือการส่งต่อ (Referral) เข้าสู่การศึกษา ในระดับเดียวกันและที่สูงขึ้น หรือการอาชีพ หรือการดำเนินชีวิตในสังคมได้ตาม ศักยภาพของแต่ละบุคคล
- (4) ส่งเสริม สนับสนุน ให้ทุกสถานศึกษาในสังกัดมีความพร้อมทั้งระบบ เพื่อสามารถจัดการศึกษาแบบเรียนรวม
- (5) จัดให้มีศึกษานิเทศก์ผู้รับผิดชอบการจัดการศึกษาพิเศษ ในการติดตาม ช่วยเหลือ และสนับสนุนให้สถานศึกษาดำเนินการจัดการศึกษาพิเศษได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.4 จัดสรรงบประมาณสนับสนุนผู้เรียน และสถานศึกษาอย่างเหมาะสม เพียงพอ

3.4.1 ตัวชี้วัด

- (1) มีรูปแบบหรือแนวทางในการจัดสรรงบประมาณให้กับผู้เรียน และสถานศึกษา โดยตรงอย่างเหมาะสม
- (2) ผู้เรียนทุกคน และสถานศึกษาได้รับการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการเรียนรู้ อย่างเหมาะสมและเพียงพอต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- (3) จำนวนโครงการ/ กิจกรรมที่ได้รับความร่วมมือจากกองทุนความเสมอภาคทางการศึกษา

3.4.2 แนวทางการดำเนินงาน

- (1) ศึกษา วิเคราะห์ วิธีการจัดสรรงบประมาณให้กับผู้เรียน และสถานศึกษา ทั้งด้านความเหมาะสม เพียงพอ
- (2) จัดสรรงบประมาณให้ผู้เรียน และสถานศึกษาโดยตรง
- (3) ประสานความร่วมมือกับกองทุนความเสมอภาคทางการศึกษา เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา เพื่อสนับสนุนงบประมาณเพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน

3.5 ส่งเสริม สนับสนุน ให้สถานศึกษา หน่วยงานทุกระดับนำ Digital Technology มาใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน

3.5.1 ตัวชี้วัด

- (1) สถานศึกษาทุกแห่งมีระบบโครงข่ายสื่อสารโทรคมนาคมที่สามารถเชื่อมต่อกับโครงข่ายอินเทอร์เน็ตได้อย่างมีประสิทธิภาพ และปลอดภัย
- (2) สถานศึกษามี Digital Device เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ของผู้เรียน และเป็นเครื่องมือในการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.5.2 แนวทางการดำเนินงาน

- (1) ส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษามีโครงข่ายสื่อสารโทรคมนาคมที่มีประสิทธิภาพ และปลอดภัย
- (2) ส่งเสริม สนับสนุน ให้สถานศึกษามีระบบคอมพิวเตอร์ และอุปกรณ์ที่ใช้เป็นเครื่องมือในพัฒนาทักษะด้าน Digital Literacy แก่ผู้เรียน

- (3) ส่งเสริม สนับสนุน ให้สถานศึกษาปรับปรุงพัฒนาห้องเรียนให้เป็นห้องเรียน Digital
- (4) ส่งเสริม สนับสนุน Digital Device สำหรับผู้เรียนทุกระดับอย่างเหมาะสม เพื่อเป็นเครื่องมือในการพัฒนาการเรียนรู้ของตนเอง อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต
- (5) ส่งเสริม สนับสนุน Digital Device และพัฒนา Digital Pedagogy สำหรับครู อย่างเหมาะสม เพื่อเป็นเครื่องมือในการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนา ผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- (6) โครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ (Distance Learning Information Technology: DLIT)
- (7) โครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยเทคโนโลยีการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม

นโยบายที่ 5 เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ

1. บทนำ

การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 จะเน้นการพัฒนาหน่วยงานในสังกัด ให้เป็นหน่วยงานที่มีขนาดที่เหมาะสมกับบทบาทภารกิจ สามารถให้บริการได้อย่างมีคุณภาพ และประสิทธิภาพ แยกแยะบทบาทหน่วยงานแต่ละระดับอย่างชัดเจน เช่น ระดับปฏิบัติ ระดับที่ทำหน้าที่ในการกำกับติดตาม เป็นหน่วยงานที่มีขีดสมรรถนะสูง ยึดหลักธรรมาภิบาล และโปร่งใส เป็นองค์กรที่ปราศจากการทุจริตคอร์รัปชัน ปรับวัฒนธรรมการทำงานให้มุ่งผลสัมฤทธิ์และผลประโยชน์ส่วนรวม มีความทันสมัย และพร้อมที่จะปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกอยู่ตลอดเวลา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการนำนวัตกรรม เทคโนโลยีข้อมูลขนาดใหญ่ ระบบการทำงานที่เป็น Digital เข้ามาประยุกต์ใช้อย่างคุ้มค่า และปฏิบัติงานเทียบได้กับมาตรฐานสากล รวมทั้งมีลักษณะเปิดกว้าง เชื่อมโยงถึงกันและเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างสะดวก รวดเร็ว โดยมีประเด็นกลยุทธ์ ดังนี้ 1) เพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา 2) สร้างเครือข่ายความร่วมมือและส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนของสังคมเข้ามามีส่วนร่วมบริหารจัดการศึกษา 3) ยกระดับการบริหารงานของสถานศึกษาให้มีอิสระ นำไปสู่การกระจายอำนาจ 4 ด้าน ให้สถานศึกษาเป็นศูนย์กลางในการจัดการศึกษาตามบริบทของพื้นที่ 4) ปรับเปลี่ยนระบบงบประมาณเพื่อสนับสนุนผู้เรียนและสถานศึกษาอย่างเหมาะสม เพียงพอ และ 5) ส่งเสริม สนับสนุน ให้สถานศึกษา หน่วยงานทุกระดับนำ Digital Technology มาใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารอย่างเป็นระบบ นำไปสู่การนำเทคโนโลยี Big Data เพื่อเชื่อมโยงข้อมูลด้านต่าง ๆ ตั้งแต่ข้อมูลผู้เรียน ข้อมูลครู ข้อมูลสถานศึกษา ข้อมูลงบประมาณ และข้อมูลอื่น ๆ ที่จำเป็นมาวิเคราะห์ เพื่อให้สถานศึกษา สามารถจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคลตามสมรรถนะ และความถนัด และสามารถวิเคราะห์เป็นข้อมูลในการวางแผนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ ต่อไป

2. เป้าประสงค์

สถานศึกษา และหน่วยงานระดับภูมิภาคมีความอิสระในการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ มีมาตรฐานสอดคล้องกับบริบทของพื้นที่

3. ประเด็นกลยุทธ์

3.1 เพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา

3.1.1 ตัวชี้วัด

- (1) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีผลการดำเนินงานผ่านเกณฑ์การประเมินส่วนราชการที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการกำหนด

- (2) ร้อยละของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาผ่านเกณฑ์การประเมินคุณภาพมาตรฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
- (3) ร้อยละของสถานศึกษาที่มีผลการประเมินภายนอกในระดับดีขึ้นไป
- (4) ร้อยละของหน่วยงานผ่านการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (ITA: Integrity & Transparency Assessment)

3.1.2 แนวทางการดำเนินการ

- (1) กำกับ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล เพื่อการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ โดยยึดหลักธรรมาภิบาล
- (2) ส่งเสริมระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาให้เข้มแข็ง
- (3) ยกย่องเชิดชูเกียรติสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สถานศึกษา และองค์กรบุคคลที่มีผลงานเชิงประจักษ์
- (4) กำหนดให้หน่วยงานในสังกัดทุกหน่วยงานใช้ระบบการบริหารจัดการที่มุ่งเน้นคุณธรรมและความโปร่งใสในการทำงานตามหลักการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (ITA: Integrity & Transparency Assessment)

3.2 สร้างเครือข่ายความร่วมมือและส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนของสังคมเข้ามามีส่วนร่วมบริหารจัดการศึกษา

3.2.1 ตัวชี้วัด

ร้อยละของสถานศึกษาหน่วยงานมีการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม

3.2.2 แนวทางการดำเนินงาน

- (1) ส่งเสริมการบริหารจัดการเขตพื้นที่การศึกษาโดยใช้พื้นที่เป็นฐาน (Area-based Management) รูปแบบการบริหารแบบกระจายอำนาจ “CLUSTERS”
- (2) ส่งเสริม การมีส่วนร่วม จัดทำแผนบูรณาการจัดการศึกษา ในระดับพื้นที่
- (3) สร้างความเข้มแข็งในการยกระดับคุณภาพการศึกษารูปแบบเครือข่าย เช่น เครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษา ศูนย์พัฒนากลุ่มสาระการเรียนรู้ สหวิทยาเขต กลุ่มโรงเรียน ฯลฯ
- (4) ส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนของสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาแบบบูรณาการที่ตอบสนองความต้องการของประชาชนและพื้นที่

- (5) ส่งเสริม สนับสนุน ผู้ปกครอง ชุมชน สังคม และสาธารณชน ให้มีความรู้ความเข้าใจ และ มีส่วนร่วมรับผิดชอบ (Accountability) ในการบริหารจัดการการศึกษา
- (6) ส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนของสังคมเข้ามามีส่วนร่วมสนับสนุนทรัพยากรเพื่อการศึกษา

3.3 ยกระดับการบริหารงานของสถานศึกษาให้มีอิสระ นำไปสู่การกระจายอำนาจ 4 ด้าน ให้สถานศึกษาเป็นศูนย์กลางในการจัดการศึกษาตามบริบทของพื้นที่

3.3.1 ตัวชี้วัด

- (1) มีรูปแบบและแนวทางในการบริหารจัดการของโรงเรียนให้เกิดคุณภาพ
- (2) มีข้อเสนอเชิงนโยบายในการกระจายอำนาจทั้งระบบ
- (3) มีรูปแบบและแนวทางในการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กให้เกิดคุณภาพ
- (4) ร้อยละของสถานศึกษามีคุณภาพ และมาตรฐาน (มาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน/ปฐมวัย/ศูนย์การศึกษาพิเศษ) และพัฒนาสู่ระดับสากล
- (5) จำนวนโรงเรียนขนาดเล็กลดลง
- (6) ร้อยละของผู้เรียนที่อยู่ในโรงเรียนขนาดเล็กมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

3.3.2 แนวทางการดำเนินการ

- (1) ศึกษา วิเคราะห์ ปรับปรุง เปลี่ยนแปลง ระบบการบริหารงานของหน่วยงาน บทบาทหน้าที่ทั้งระดับปฏิบัติ และรับการกำกับติดตาม
- (2) ศึกษา วิเคราะห์ ออกแบบ และพัฒนารูปแบบการกระจายอำนาจการจัดการศึกษา 4 ด้าน ให้สถานศึกษา โดยในปีงบประมาณ 2562 ให้ศึกษานำร่องรูปแบบการกระจายอำนาจ เช่น
  - 1) เขตพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา
  - 2) โรงเรียนร่วมพัฒนา (Partnership School)
  - 3) Autonomous School
- (3) ศึกษา วิเคราะห์ ออกแบบโครงสร้างของสถานศึกษา (Enterprise Architecture) ในฐานหน่วยงานระดับปฏิบัติ และหน่วยงานระดับกำกับติดตามให้เหมาะสมกับบริบทการเปลี่ยนแปลงของโลกปัจจุบัน
- (4) ศึกษา วิเคราะห์ ออกแบบ พัฒนา Digital Technology ใช้ในการจัดการศึกษาทั้งระบบ (Digital Transformation)

- (5) สนับสนุน ส่งเสริมให้สถานศึกษาจัดหาเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติหน้าที่สนับสนุนการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ครูสายผู้สอนปฏิบัติหน้าที่เฉพาะด้านที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนเท่านั้น
- (6) ยกกระดับสถานศึกษาให้เป็นแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิต เป็นศูนย์กลางในการพัฒนาทักษะ และคุณภาพชีวิตของชุมชน
- (7) สร้างความเข้มแข็ง และยกระดับคุณภาพสถานศึกษาตามบริบทของพื้นที่ เช่น โรงเรียนมาตรฐานสากล โรงเรียนนวัตกรรม โรงเรียนร่วมพัฒนา โรงเรียนประชารัฐ โรงเรียนคุณธรรม โรงเรียนห้องเรียนกีฬา ฯลฯ
- (8) นำผลการประกันคุณภาพการศึกษามาใช้ในการวางแผนการปฏิบัติการตรวจสอบติดตามเพื่อการปรับปรุงพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพและเป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา
- (9) สร้างมาตรฐาน และกำหนดแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก
- (10) ส่งเสริม สนับสนุน ให้โรงเรียนขนาดเล็กมีระบบการบริหารจัดการที่หลากหลาย เช่น การบริหารจัดการแบบกลุ่มโรงเรียน การสอนแบบคละชั้น
- (11) พิจารณาแต่งตั้งผู้บริหารที่มีศักยภาพในโรงเรียนขนาดเล็ก พิจารณาค่าตอบแทนพิเศษและสวัสดิการอื่น ๆ สำหรับผู้ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็ก
- (12) ปรับปรุงกฎหมายระเบียบข้อปฏิบัติให้สอดคล้องกับการกระจายอำนาจ
- (13) สถานศึกษามีอิสระในการบริหารงาน และจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียน ให้ได้ตามมาตรฐานคุณภาพผู้เรียน สอดคล้องกับความต้องการท้องถิ่น นำไปสู่การพัฒนาทักษะชีวิต ทักษะอาชีพของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.4 ปรับเปลี่ยนระบบงบประมาณเพื่อสนับสนุนผู้เรียนและสถานศึกษาอย่างเหมาะสมเพียงพอ

3.4.1 ตัวชี้วัด

- (1) มีรูปแบบหรือแนวทางในการจัดสรรงบประมาณให้กับผู้เรียน และสถานศึกษา โดยตรงอย่างเหมาะสม
- (2) ผู้เรียนทุกคนและสถานศึกษาได้รับการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการเรียนรู้ อย่างเหมาะสมและเพียงพอต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

- (3) จำนวนโครงการ/กิจกรรมที่ได้รับความร่วมมือจากกองทุนความเสมอภาคทางการศึกษา

3.4.2 แนวทางการดำเนินงาน

- (1) ศึกษา วิเคราะห์ วิธีการจัดสรรงบประมาณให้กับผู้เรียน และสถานศึกษา ทั้งด้านความเหมาะสม เพียงพอ
- (2) จัดสรรงบประมาณให้ผู้เรียน และสถานศึกษาโดยตรง
- (3) ประสานความร่วมมือกับกองทุนความเสมอภาคทางการศึกษา เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา เพื่อสนับสนุนงบประมาณเพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน

3.5 ส่งเสริม สนับสนุน ให้สถานศึกษา หน่วยงานทุกระดับนำ Digital Technology มาใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารอย่างเป็นระบบ นำไปสู่การนำเทคโนโลยี Big Data เพื่อเชื่อมโยงข้อมูลด้านต่าง ๆ ตั้งแต่ข้อมูลผู้เรียน ข้อมูลครู ข้อมูลสถานศึกษา ข้อมูลงบประมาณ และข้อมูลอื่น ๆ ที่จำเป็นมาวิเคราะห์เพื่อให้สถานศึกษา สามารถจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคลตามสมรรถนะ และความถนัด และสามารถวิเคราะห์เป็นข้อมูลในการวางแผนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศต่อไป

3.5.1 ตัวชี้วัด

- (1) สถานศึกษาทุกแห่งมีระบบข้อมูลสารสนเทศที่สามารถใช้ในการวางแผนการจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- (2) สถานศึกษาทุกแห่งมีข้อมูลผู้เรียนรายบุคคลที่สามารถเชื่อมโยงกับข้อมูลต่าง ๆ นำไปสู่การวิเคราะห์เพื่อวางแผนการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.5.2 แนวทางการดำเนินงาน

- (1) พัฒนาระบบฐานข้อมูลทรัพยากรมนุษย์ด้านการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่สามารถเชื่อมโยง และบูรณาการข้อมูลด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ระหว่างกระทรวง หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยการเชื่อมโยงข้อมูลรายบุคคลที่เกี่ยวกับการศึกษา การพัฒนาตนเอง สุขภาพและการพัฒนาอาชีพในตลอดช่วงชีวิต เป็นฐานข้อมูลการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศไทยที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

สามารถประเมินจุดอ่อน จุดแข็ง และศักยภาพบุคคลของประเทศ นำไปสู่การตัดสินใจระดับนโยบายและปฏิบัติ

- (2) พัฒนา Digital Platform ด้านการเรียนรู้ผู้เรียน และบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้สถานศึกษา และหน่วยงานในสังกัดใช้ในการปฏิบัติงานตามภารกิจ
- (3) พัฒนา Digital Platform ด้านการบริหารงาน เพื่อสนองต่อการปฏิบัติงานของบุคลากรตามภารกิจที่รับผิดชอบ นำไปสู่การพัฒนาฐานข้อมูลบุคลากรที่เชื่อมโยงกันทั้งระบบตั้งแต่การคัดสรร บรรจุแต่งตั้ง ตลอดจนเชื่อมโยงถึงการพัฒนาคู เพื่อให้อัดคล้องกับความก้าวหน้าในอาชีพ
- (4) พัฒนา Digital Platform ระบบข้อมูลสารสนเทศของผู้เรียนเป็นรายบุคคล ตั้งแต่ระดับปฐมวัย จนจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่สามารถเชื่อมโยงกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นำไปสู่การพัฒนาฐานข้อมูลประชากรด้านการศึกษาของประเทศ
- (5) พัฒนา Big Data เพื่อเชื่อมโยง วิเคราะห์ข้อมูลทุกมิติ นำไปสู่การวางแผนการจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนเป็นรายบุคคล